

โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย*

A STRUCTURAL EQUATION MODEL OF FACTORS AFFECTING EFFICIENCY
OF SMALL-SCALED PRIMARY SCHOOL MANAGEMENT
AND ADMINISTRATION IN THAILAND

ัญญลักษณ์ มณีโชติ, สุชาดา นันทะไชย, สударัตน์ สารสว่าง, สรียา โชติธรรม

Thanyaluck Maneechod, Suchada Nanthachai, Sudarat Sarnnswang, Sareeya Chotitham

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kasertsart University

Corresponding Author E-mail: Thanyaluck.m@ku.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาระดับของภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่ว ทักษะด้านซอฟต์แวร์ ความคล่องตัวขององค์กร ความผูกพันในงานของครู และประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย 2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย 3. ศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย คือ ผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 741 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามภูมิภาคของประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับของภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่ว ทักษะด้านซอฟต์แวร์ ความคล่องตัวขององค์กร ความผูกพันในงานของครู และประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย อยู่ในระดับมากที่สุด 2. การพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลมี พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย พบว่า ภาวะผู้นำแบบ

* Received April 15, 2023; Revised May 10, 2023; Accepted May 12, 2023

คล่องแคล่วมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย โดยผ่านความคล่องตัวขององค์กร และความผูกพันในงานของครู มีค่ารวมเท่ากับ 0.35 ทักษะซอฟต์แวร์สกิลมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย โดยผ่านความคล่องตัวขององค์กรและความผูกพันในงานของครู มีค่ารวมเท่ากับ 0.53 ส่วนความคล่องตัวขององค์กรและความผูกพันในงานของครูมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย มีค่ารวมเท่ากับ 0.68 และ 0.28 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่ว; ทักษะด้านซอฟต์แวร์สกิล; ความคล่องตัวขององค์กร

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the level of agile leadership, soft skills, organizational agility, teachers' work engagement, and efficiency of management and administration of small-scaled primary school in Thailand. 2. To develop and examine the congruence of the model of factors affecting efficiency of small-scaled primary school management and administration in Thailand. 3. To study the influence of factors affecting of small-scaled primary school management and administration in Thailand. The research sample was administrators in small-scaled primary schools total 741 respondents from stratified random sampling by region of Thailand. The research instrument was a questionnaire with five levels rating scale. The statistical methods used to analyze the data were Structural Equation Modeling.

The results revealed that, 1. Level of agile leadership, soft skills, organizational agility, teachers' work engagement, and management efficiency of small-scaled primary school in Thailand were at the high level. 2. Developing and verifying the congruence of models finding that the model was congruency with empirical data ($\chi^2 = 133.67$, $df = 110$, $p = 0.062$, $\chi^2/df = 1.216$, $GFI = 0.982$, $NFI = 0.995$, $RMSEA = 0.017$, $RMR = 0.002$). 3. Analysis of the influence directly and indirectly of factors affecting management efficiency of small-scaled primary school in Thailand were found that: Agile leadership factor had a positive indirect on management efficiency of small-scaled primary school in Thailand through the organizational agility and teachers' work engagement. It has a total effect of 0.35. Soft skills factor had a positive indirect on management efficiency of small-scaled primary school in Thailand through the organizational agility and teachers' work

engagement. It has a total effect of 0.53. The organizational agility and teachers' work engagement that was statistically significant positive direct influence of 0.68 and 0.28 respectively on management efficiency of small-scaled primary school in Thailand at 0.05.

Keywords: Agile Leadership; Soft Skills; Organizational Agility

บทนำ

โลกของยุคการพลิกผัน (Disruptive) เป็นสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ทุกบริษัทองค์กร และสถาบันต่าง ๆ กำลังเผชิญอยู่ในโลกปัจจุบัน เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดการแข่งขันขององค์กรต่าง ๆ เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา องค์กรจะต้องมีการปรับตัวและมีวิธีการจัดการให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากที่สุดจากการเปลี่ยนแปลงภายใต้สภาวะพลิกผันดังกล่าว ส่งผลให้การศึกษาในยุคพลิกผันจะต้องมีการพัฒนาให้เป็นองค์กรการศึกษาสมัยใหม่ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อความท้าทายใหม่ ๆ พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง และขับเคลื่อนองค์กรไปพร้อมกับการพัฒนา การสร้างความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยการกำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และยุทธศาสตร์การศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) โดยมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพซึ่งตรงกับยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการศึกษา มีเป้าหมายที่สำคัญ 2 ประการที่จะนำไปสู่การวิจัย คือ เป้าหมายข้อที่ 1 คือ โครงสร้าง บทบาท และระบบการบริหารจัดการการศึกษามีความคล่องตัวชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้ และเป้าหมายข้อที่ 2 คือ ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) จากแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเน้นการแก้ไข ปัญหาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับปัจจุบันที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีโรงเรียนขนาดเล็กโดยมีนักเรียน 0 -120 คน จำนวน 14,958 แห่งคิดเป็นร้อยละ 50.56 จากจำนวนโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 29,583 โรงเรียน จึงสรุปได้ว่า ปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด อีกทั้งสภาวะการณ์ปัจจุบันของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย ที่พบปัญหาส่วนใหญ่เกี่ยวกับความยากลำบากในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพค่อนข้างมาก เนื่องจากได้รับงบประมาณที่มีจำกัด ทำให้ไม่อาจจัดสรรสื่อวัสดุ อุปกรณ์ในการส่งเสริมการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาในระยะยาว

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้การนำทีมงานหรือคนในองค์กรต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในยุคใหม่ที่ไม่สามารถใช้วิธีเดิมได้อีก ทำให้บทบาทของผู้นำจำเป็นต้องมีการเรียนรู้วิธีการนำองค์กรในยุคใหม่ คือ ภาวะผู้นำอย่างคล่องแคล่ว (Agile Leadership) (เพ็ญวรา ชูประวัติ และคณะ, 2562) การพัฒนาศักยภาพผู้บริหารในหลักการของอไจล์จะเป็นแนวทางในการรับมือกับความรวดเร็วของการเปลี่ยนแปลงและนำองค์กรสู่ความยั่งยืน การปรับตัวให้มีความคล่องแคล่วและมีความรวดเร็วขึ้นผ่านแนวคิดที่เรียกว่า และเมื่อองค์กรมีความเข้าใจกับเหตุการณ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้นและสามารถตอบสนองเพื่อให้องค์กรเติบโตอย่างยั่งยืน สามารถสร้างความสมดุลระหว่างความเสถียรและไม่หยุดนิ่งในเวลาเดียวกันได้ ซึ่งจะสามารถปรับตัวอย่างรวดเร็วต่อสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างท้าทายและโอกาสใหม่ ซึ่งองค์กรที่สามารถทำได้ คือ องค์กรที่มีความคล่องตัว (Organizational Agility) เริ่มมีความสำคัญมากขึ้น และจัดว่าเป็นหนึ่งในเครื่องมือหลักในการทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย และได้เปรียบในการแข่งขันอย่างรวดเร็วท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงสถานะ (Hartono & Ozturk, 2022) นอกจากนี้ ภาวะผู้นำแบบอไจล์ (Agile Leadership) ที่มีความจำเป็นต่อผู้นำในการบริหารงานในยุคของโลกพลิกผัน ในปัจจุบันยังมีทักษะหนึ่งที่สำคัญเรียกว่า ทักษะด้านซอฟต์แวร์ (Soft Skills) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้คนทำงานได้ดีขึ้น มีความสำคัญต่อการบริหารงานของผู้บริหารในยุคปัจจุบัน Nafei (2017) ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความคล่องตัวขององค์กร การมีส่วนร่วมในการทำงาน และประสิทธิภาพขององค์กร มีความสัมพันธ์กันแบบมีนัยสำคัญ ซึ่งการมีส่วนร่วมในการทำงานมีอิทธิพลอย่างมากต่อความคล่องตัวขององค์กร และประสิทธิภาพขององค์กร ดังนั้นการปฏิบัติร่วมกันของคนในองค์กรทุกองค์การด้วยความผูกพันนั้นมีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรในภาพรวมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อพิจารณาองค์การทางการศึกษาแล้วสามารถกล่าวได้ว่าความผูกพันต่อองค์การของครูนั้นส่งผลให้ตัวครูและโรงเรียนมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกันกับทุกองค์การทั้งนี้การสร้าง ความผูกพันนอกจากนี้เมื่อความคล่องตัวเกิดขึ้นในองค์กรแล้วยังส่งผลถึงความผูกพันในการทำงานของครู (Work Teacher Engagement) จากการศึกษาข้อมูลและการตรวจเอกสาร พบว่าการศึกษาภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่ว (Agile Leadership) และทักษะซอฟต์แวร์ (Soft Skills) เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษา อีกทั้งยังพบว่า ยังไม่มีการศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยและปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กกำลังเป็นประเด็นที่ทุกภาคส่วนและหน่วยงานทุกระดับของการศึกษาให้ความสนใจ และให้ความสำคัญในการพยายามหาแนวทางสำหรับการพัฒนาด้านการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ (Management Efficiency of Small-Scaled Primary School in Thailand)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย เพื่อให้การบริหารการศึกษามีแนวทางในการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับสถานะในยุคปัจจุบันเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่ว ทักษะด้านซอฟต์แวร์สเกล ความคล่องแคล่วขององค์กร ความผูกพันในงานของครู และประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้เทคนิคของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14,320 คน ซึ่งใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Hair et al. (2010) ที่ได้ระบุว่า ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยควรมีอย่างน้อย 10-20 เท่าของจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่า ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ มีจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าเท่ากับ 52 ตัวอย่าง ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 14 เท่าของพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่า ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 14x52 เท่ากับ 728 คน และผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามทั้งหมด 900 ชุด โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ออกเป็น 4 กลุ่มตามภาคต่าง ๆ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ผู้วิจัยได้ทำการส่งแบบสอบถามทุกจังหวัดในแต่ละภาคทั้งหมด 900 ฉบับและมีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 741 คน ซึ่งมีจำนวนมากกว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น คิดเป็นร้อยละ 82.33 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้ส่งไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำแนกออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ที่ตั้งของโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบสอบถามนี้ใช้สอบถามข้อมูลส่วนตัวหรือโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2

แบบสอบถามในแต่ละตัวแปรที่ศึกษา จำนวน 5 ตัวแปร คือ ภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่ว ทักษะด้านซอฟต์แวร์สกีล ความคล่องตัวขององค์กร ความผูกพันในงานของครู และประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบ Likert (1961) ซึ่งครอบคลุมตัวแปรแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อความถูกต้อง การใช้ภาษาและความครอบคลุมของรายการตัวเลือกกับประเด็นข้อคำถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับประเด็นหลักของเนื้อหา IOC (Index Of Item Objective Congruence) ใช้เกณฑ์พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป หากค่าที่ได้ต่ำกว่า .50 ควรปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อให้ข้อคำถามมีความชัดเจน และสอดคล้องมากขึ้น (บุญใจ ศรีสถิตย่นรากูร, 2555) โดยในแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของคำถามตอนที่ 1 (ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม) มีค่า IOC 1.00 ทุกข้อ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของคำถามตอนที่ 2 ระดับของภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่ว ระดับทักษะด้านซอฟต์แวร์สกีล ระดับความคล่องตัวขององค์กร ระดับความผูกพันในงานของครู และระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย มีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 ทุกข้อ

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 100 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) โดยใช้เกณฑ์พิจารณาความเชื่อมั่นตั้งแต่ .7 ขึ้นไป (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2548) โดยผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวม ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 โดยแต่ละตัวแปรมีค่าความเชื่อมั่นดังต่อไปนี้ 1. ภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่ว มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 2. ทักษะด้านซอฟต์แวร์สกีล มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94 3. ความคล่องตัวขององค์กร มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 4. ความผูกพันในงานของครู มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93 และ 5. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้นำไปแจกและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

ผลการวิจัย

1. ระดับของภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่ว ทักษะด้านซอฟต์แวร์ดิจิทัล ความคล่องตัวขององค์กร ความผูกพันในงานของครู และประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่า ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.28) ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.61) ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.38) ($\bar{X}=4.75$, S.D.=0.35) และ ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.50) ตามลำดับ

2. การพัฒนาและตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย ค่าดัชนีตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า Chi-Square/Degree of freedom มีค่าเท่ากับ 1.216 Goodness of Fit มีค่าเท่ากับ 0.982 Adjust Goodness of Fit มีค่าเท่ากับ 0.966 Root Mean Square Residual มีค่าเท่ากับ 0.002 Root Mean Square Error of Approximation มีค่าเท่ากับ 0.017 สรุปว่าการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ผลว่าผ่านเกณฑ์ โมเดลที่ได้มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. การวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย ได้ผลการวิเคราะห์อิทธิพล ดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่ว (AL) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความผูกพันในงานของครู (TW) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.75 และมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความคล่องตัวขององค์กร (OA) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.02 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รวมถึงมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย (ES) โดยผ่านความคล่องตัวขององค์กร (OA) และความผูกพันในงานของครู (TW) มีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.35 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

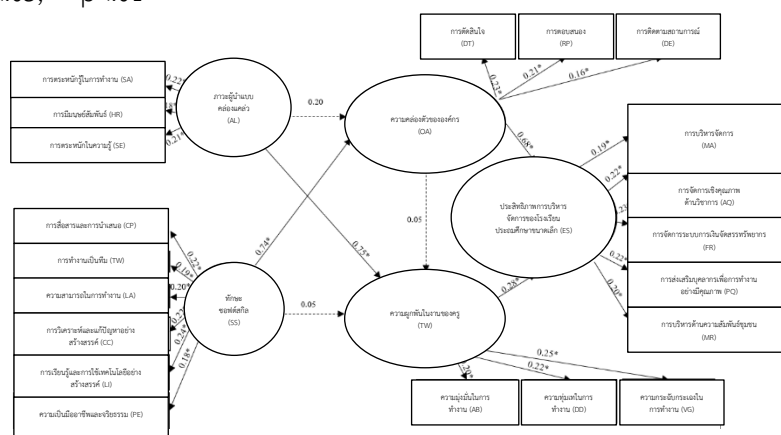
3.2 ทักษะซอฟต์แวร์ดิจิทัล (SS) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความคล่องตัวขององค์กร (OA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.74 และมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความผูกพันในงานของครู (TW) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.05 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมถึงมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย (ES) โดยผ่านความคล่องตัวขององค์กร (OA) และความผูกพันในงานของครู (TW) มีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.53 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ความคล่องตัวขององค์กร (OA) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความผูกพันในงานของครู (TW) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.05 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ความคล่องตัวขององค์กร (OA) และความผูกพันในงานของครู (TW) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย (ES) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.68 และ 0.28 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1 และภาพที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์แยกค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงและการวิเคราะห์อิทธิพลของโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย

ตัวแปรตาม	OA			TW			ES		
ตัวแปรต้น	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
AL	0.20	-	0.20	0.76*	0.01	0.75*	0.35*	0.35*	-
SS	0.74*	-	0.74*	0.09	0.04	0.05	0.35*	0.35*	-
OA	-	-	-	0.05	-	0.05	0.68*	-	0.68*
TW	-	-	-	-	-	-	0.28*	-	0.28*
ค่าสถิติ	Chi-Square = 133.67, df = 110, p-value = 0.06204, RMSEA = 0.017								
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง									
ตัวแปรแฝง	AL	SS	OA	TW	ES				
AL	1.00								
SS	0.80**	1.00							
OA	0.62**	0.69**	1.00						
TW	0.59**	0.61**	0.50**	1.00					
ES	0.71**	0.75**	0.65**	0.61**	1.00				

หมายเหตุ: * $p < .05$, ** $p < .01$

หมายเหตุ: หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่ว มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความผูกพันในงานของครูและมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความคล่องตัวขององค์กร และมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทยโดยผ่านความคล่องตัวขององค์กร และความผูกพันในงานของครู แสดงว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่ว ได้แก่ การตระหนักรู้ในสถานการณ์ การมีมนุษยสัมพันธ์ และความตระหนักในตนเองของผู้บริหารสามารถทำให้เกิดความผูกพันในงานของครูได้ เนื่องจากภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่ว มีความสามารถในการคาดการณ์และติดตามเหตุการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลง และนำมาตีความข้อมูลจากการคาดการณ์เพื่อนำมาวางแผนในการดำเนินงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดังงานวิจัยของ Yazici et al. (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่องการตรวจสอบลักษณะภาวะผู้นำที่คล่องแคล่วของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูพบว่าผู้บริหารควรเป็นผู้นำที่คล่องแคล่วจะแสดงให้เห็นถึงการจัดการที่มีประสิทธิภาพเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ท้าทาย และโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมักเจอกับปัญหาเกี่ยวกับข้อจำกัดของการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร การเปลี่ยนแปลงนโยบายจากส่วนกลางอยู่บ่อยครั้งจึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนเกิดความสับสน ความไม่แน่นอน การบริหารงานจึงขาดความต่อเนื่อง อีกทั้งการมีมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กเป็นส่วนสำคัญที่อาจทำให้เกิดความผูกพันในงานของครู เนื่องจากการมีมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารจะสามารถทำให้ครูเกิดความร่วมมือในการทำงาน มีอิสระในการทำงาน และสามารถแสดงข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้บุคลากรในโรงเรียนมีความสุขในการทำงานซึ่งส่งผลต่อความผูกพันในงานของครู แต่ภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่วมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความคล่องตัวขององค์กรน้อยมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยังขาดความเป็นผู้นำแบบคล่องแคล่ว อาจเป็นเพราะว่าในบริบทของประเทศไทยซึ่งมีการบริหารงานแบบระบบราชการไทยผู้บริหารส่วนใหญ่อาจจะยังยึดติดกับการใช้ภาวะผู้นำแบบเก่าที่เน้นการใช้อำนาจ และการสั่งการกับครูและบุคลากรในโรงเรียน โดยผู้บริหารมักเป็นผู้สั่งมากกว่าการชี้แนะให้คำปรึกษา แต่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนครูที่ปฏิบัติงานหลัก เช่น งานสอน งานวิชาการ จำนวนน้อย ดังนั้นหากผู้บริหารไม่ได้เข้าช่วย แต่ยังยึดติดกับการใช้อำนาจสั่งการให้ครูดำเนินการในงานนอกเหนือจากการสอน ซึ่งอาจส่งผลให้ความคล่องตัวขององค์กรไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งผู้บริหารอาจจะต้องมีการปรับตัว และมีภาวะผู้นำในรูปแบบใหม่หรือภาวะผู้นำในรูปแบบอื่นผสมผสานกันเพื่อให้เกิดความคล่องตัวขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Greineder & Leicht (2020) ที่พบว่า รูปแบบความเป็นภาวะผู้นำร่วมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และความเป็นผู้นำของผู้รับใช้จะสามารถจัดการได้อย่างว่องไว และมีความละเอียด พฤติกรรมการเรียนรู้ เป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญของภาวะผู้นำที่ต้องมีวิสัยทัศน์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

2. ผลการวิจัยพบว่า ทักษะซอฟต์แวร์สเกล มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความคล่องตัวขององค์กร และมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความผูกพันในงานของครู รวมถึงมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศ โดยผ่านความคล่องตัวขององค์กร และความผูกพันในงานของครู แสดงให้เห็นว่า ทักษะซอฟต์แวร์สเกลส่งผลอย่างมากที่จะทำให้เกิดความคล่องตัวขององค์กร อาจเป็นเพราะว่า ผู้นำที่มีทักษะซอฟต์แวร์สเกลสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว เพราะทักษะซอฟต์แวร์สเกล คือ ทักษะที่ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีการร่วมมือร่วมใจในการทำงาน โดยผ่านกระบวนการทำงานเป็นทีม การใช้ทักษะสื่อสารเพื่อการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของวาริษา ประเสริฐทรง (2557) ที่ได้กล่าวว่า ซอฟต์แวร์สเกล คือ ทักษะความสามารถของผู้บริหารในการส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ผ่านกระบวนการทำงานเป็นทีม การใช้ทักษะด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นภายใต้ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภาวะผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบภาวะของตนเองเพื่อให้รองรับกับความเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ทักษะซอฟต์แวร์สเกลของผู้บริหารส่งผลน้อยมากต่อความผูกพันในของครู อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ในงานวิจัยนี้เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กหรือดำรงตำแหน่งรักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันน้อยกว่า 5 ปี ซึ่งอาจทำให้มีประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียนน้อยจึงส่งผลให้การดำเนินงานในโรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมายน้อย ส่งผลให้ไม่เกิดความผูกพันในงานของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของอัมราภรณ์ เดือนจำรูญ (2562) ได้ผลการวิจัยว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ได้จำแนก ตามประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร พบว่าโดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปีมีคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารน้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์ในตำแหน่งตั้งแต่ 11 ปี ขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ สามารถกำหนดนโยบายและการดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย ต้องเข้าใจกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา พัฒนตนเองให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยต้องอาศัยประสบการณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน

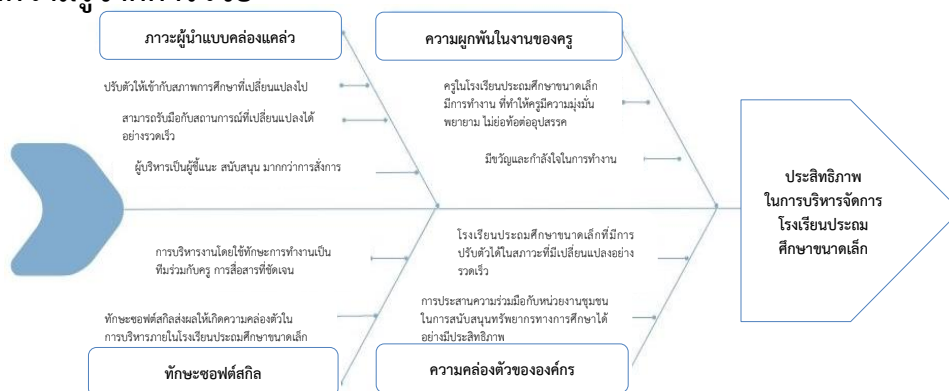
3. ผลการวิจัยพบว่า ความคล่องตัวขององค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความผูกพันในงานของครู นอกจากนี้ความคล่องตัวขององค์กรและความผูกพันในงานของครู มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่าประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน

ประถมศึกษาในประเทศไทยได้มาจากการที่องค์กรมีความคล่องตัว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนครูและบุคลากรน้อย ทำให้ทุกคนตระหนักถึงความจำเป็นในการบริหารงาน และใช้ประสบการณ์ที่เคยช่วยกันบริหารโรงเรียนมาพัฒนาทำให้เกิดประสิทธิภาพในโรงเรียน เมื่อองค์กรมีการแสดงออกถึงการดำเนินงาน การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์หรือแผนการดำเนินงานที่รวดเร็วในที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จนสามารถทำให้การบริหารจัดการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทรียา ไชยปัญญา (2558) ได้กล่าวว่า ความคล่องตัวขององค์กรจะทำให้การดำเนินงาน มีการออกแบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องมีความหมายงานให้กับครูหรือบุคลากรในโรงเรียนให้มีความเหมาะสม

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ความคล่องตัวขององค์กรไม่ได้ส่งผลมากนักต่อความผูกพันในงานของครู อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ อยู่ในสังกัดของระบบราชการ ซึ่งเป็นระบบที่มีโครงสร้างซับซ้อน ดำเนินงานเป็นไปได้ช้า เนื่องจากนโยบายจากส่วนกลางมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ขาดความต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hoy & Miskel (2001) ที่พบว่า องค์กรราชการมีการมอบหมายงานให้บุคลากรตามความรู้ความสามารถ และระบบโครงสร้างของโรงเรียนขนาดเล็กเป็นระบบโครงสร้างที่ไม่ชัดเจน ครู บุคลากรมีจำนวนน้อย จึงส่งผลให้ภาระงานของครูแต่ละท่านมีจำนวนมาก อีกทั้งความคล่องตัวขององค์กรอาจไม่สอดคล้องกับลักษณะงานบางอย่างที่ต้องการความรวดเร็วคล่องตัวอาจทำให้ครูเกิดความไม่มั่นใจในการทำงานหรืออาจมีการตัดสินใจในการโยกย้ายไปองค์กรที่สามารถทำงานได้สะดวกกว่า หรือเหมาะสมกับความสามารถของครูมากกว่า เพราะว่าการที่องค์กรมีความคล่องตัว มีความรวดเร็วในการเปลี่ยนแปลง อาจจะทำให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนไม่สามารถปรับตัวได้ทันตามเวลา ซึ่งส่งผลทำให้ความผูกพันในงานของครูอาจไม่เกิดขึ้นได้

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการวิจัยเรื่อง

จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบคล่องแคล่วมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย โดยผ่านความผูกพันในงานของครู ทำให้ทราบว่า การติดตามสถานการณ์ การรับรู้ข่าวสาร ของผู้บริหารเพื่อเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงจะสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานให้เป็นระบบ ส่งผลให้ภาระงานต่าง ๆ ที่ครูได้รับไม่มีความทับซ้อน และได้รับงานที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง และผู้บริหารมีบทบาทในการเป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษาแก่ครู จนทำให้ครูเกิดความมุ่งมั่นตั้งใจ และทุ่มเทในการทำงาน อันส่งผลทำให้เกิดความผูกพันในงานของครู และสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จได้ อีกทั้งทักษะซอฟต์แวร์สก็ลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย โดยผ่านความคล่องตัวขององค์กร นั้นหมายถึงทักษะซอฟต์แวร์สก็ลของผู้บริหารเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างคล่องแคล่วและมีระบบ เนื่องจากความร่วมมือที่ดีจากชุมชน และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นส่วนหนึ่งในการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่ก่อเกิดจากการร่วมมือของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนอันจะส่งผลให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานระดับนโยบายในกระทรวงศึกษาธิการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนหน่วยงานด้านการศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในกระบวนการพัฒนา การสร้างกลยุทธ์ การสร้างนโยบายในการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เช่น การจัดสรรจำนวนครูตามสัดส่วนใหม่ที่มีความเหมาะสมกับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาด้านการขาดแคลนครู และจำนวนครูไม่ครบชั้น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนและเกิดความเสมอภาคทางการศึกษา
2. ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานให้กับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในด้านของตำแหน่งผู้บริหาร ครู งบประมาณ สื่อ อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอน ที่ขาดแคลนเพื่อช่วยให้การบริหารจัดการในสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบมีความคล่องตัว
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายระเบียบทางกระทรวงศึกษาธิการเรื่องของการแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ควรมีการพิจารณาการแต่งตั้งผู้อำนวยการที่มีอายุราชการและประสบการณ์ในการบริหารงานมาก่อน เพื่อดำรงตำแหน่งโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ถ้าหากแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียนที่เพิ่งสามารถสอบบรรจุได้หรือยังไม่เคยมีประสบการณ์ในด้านการบริหารงานมาก่อน มาดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กอาจทำให้เกิดการบริหารจัดการโรงเรียนที่ขาดประสบการณ์ เกิดความ

ข้อท้าทาย ความมุ่งมั่นในการบริหารงาน และอาจมีการโยกย้ายตำแหน่งเพื่อไปดำรงตำแหน่งในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดใหญ่กว่าซึ่งมีความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ มากกว่า ส่งผลให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กขาดตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน หรือโรงเรียนอาจถูกตัดตำแหน่งผู้บริหารได้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้มีการจัดทำนโยบายหรือโครงการ อบรมที่ขับเคลื่อนให้เกิดความคล่องตัวในองค์กรซึ่งประกอบด้วย การคาดการณ์สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้า ตลอดเวลา การตัดสินใจที่มีข้อมูลพื้นฐานช่วยประกอบการตัดสินใจที่รวดเร็ว ชัดเจน มีความถูกต้อง ลดความผิดพลาด เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างโอกาสและจัดอุปสรรค ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนการดำเนินงานที่ทันท่วงที และการที่องค์กรได้มีการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจะทำให้องค์กรได้มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์หรือแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญขององค์กรที่มีความคล่องตัว และสร้างบรรยากาศโรงเรียนที่ดีอันจะนำไปสู่การทำงานของครูที่มีความสุข และเกิดความผูกพันในงาน ซึ่งปัจจัยทั้งหมดจะส่งผลในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กประเทศไทย ดังนั้น เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ลุ่มลึกขึ้นควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพหรือระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานด้วย โดยเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และการสนทนากลุ่ม

2. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กอื่น ๆ ในประเทศไทย เพื่อตรวจสอบการมีนัยสำคัญของบางตัวแปรหรือปัจจัยที่ยังไม่เป็นที่ตามสมมติฐานของงานวิจัยนี้ เพราะโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อาจมีเงื่อนไขที่จำกัด เช่น การขาดแคลนครู การขาดงบประมาณ หากนำโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพไปทำการวิจัยกับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อทำให้งานวิจัยได้มีข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อวงการศึกษามากขึ้น

3. ควรมีการศึกษาและวิจัยโดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในภูมิภาค หรือพื้นที่บริบทของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เพราะในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กบางแห่ง เช่น โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเขตกรุงเทพมหานครอาจมีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีมากกว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในต่างจังหวัด จึงควรมี

การศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความเฉพาะเจาะจงในแต่ละบริบท และสามารถนำโมเดลไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพและยังสอดคล้องกับบริบทมากที่สุด

4. ควรมีการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เช่น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ภาวะผู้นำเชิงวิชาการ เป็นต้น เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางด้านการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. ควรมีการศึกษาตัวแปรต้นอื่นที่มีอิทธิพลทำให้ตัวแปรด้านทักษะด้านซอฟต์แวร์สเกลเป็นตัวแปรที่ส่งผ่านไปถึงความผูกพันในงานของครู เพื่อเพิ่มระดับของความผูกพันในงานของครูที่เหมาะสมและนำไปใช้ได้จริงกับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

เอกสารอ้างอิง

- บุญใจ ศรีสถิตยัณรากุล. (2555). *การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย : คุณสมบัตการวัดเชิงจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2548). *วิธีการวิจัย*. กรุงเทพฯ: พีเอ็น การพิมพ์.
- เพ็ญวรา ชูประวัตติ และคณะ. (2562). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษา ตามแนวคิดการพัฒนานักเรียนให้มีภาวะผู้นำอย่างคล่องแคล่ว. *วารสารร่วมพฤษภา มหาววิทยาลัยเกริก*, 37(1), 19-32.
- วาริษา ประเสริฐทรง. (2557). ทักษะภาวะผู้นำด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาววิทยาลัยขอนแก่น*, 38(2), 88-95.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สุนทรียา ไชยปัญญา. (2558). *ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการจัดการความรู้ที่มีต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ความคล่องตัวขององค์การและความได้เปรียบในการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (ดัชนีนิพนธ์การจัดการดัชนีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์)*. กรุงเทพฯ: มหาววิทยาลัยศรีปทุม.
- อัมราภรณ์ เตือนจำรูญ. (2562). *คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์)*. นนทบุรี: มหาววิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- Greineder, M. & Leicht, N. (2020). Agile Leadership a Comparison of Agile Leadership Styles. (pp. 278-290). eds. *Ais Electronic Library, Bled 2020 Proceedings*.
- Hartono, R. & Ozturk, O. T. (2022). *Studies on Social and Education Sciences 2021*. Washington: ISTES Organization.
- Hair, J. F. et al. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Upper Saddle River NJ: Prentice Hall.
- Hoy, W. K. & Miskel, G. C. (2001). *Education Administration* (6th ed.). New York: McGraw-Hills Companies.
- Likert, R. (1961). *New Pattern of Management*. New York: McGraw.
- Nafei, W. A. (2017). Job Engagement as a Mediator of the Relationship between Organizational Agility and Organizational Performance: A Study on Teaching Hospitals in Egypt. *International Business Research*, 10(10), 223-240.
- Yazici, S. et al. (2022). Examining the Agile Leadership Characteristics of School Principals According to Teacher Perceptions. *International Online Journal of Educational science*, 14(2), 296-308.

